

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa W. P.

przeciwko I. Spółce z o.o. w W., I. Spółce z o.o. Spółce Komandytowej w W.

o ustalenie istnienia stosunku pracy, dodatek do wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, dodatek za pracę w porze nocnej, ustalenie pozorności umowy zlecenia,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Spółecznych i Spraw Publicznych w dniu 25 listopada 2015 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i

Ubezpieczeń Spółecznych w Łodzi

z dnia 9 października 2014 r., sygn. akt VII Pa 173/14,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej I. Spółki z o.o. Spółki Komandytowej w W. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Spółecznych w Łodzi wyrokiem z dnia 9 października 2014 r. oddalił apelację powoda W.P. od wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, którym oddalono jego powództwo przeciwko I. Spółce z o.o. w W. oraz I. Spółce z o.o. Spółce Komandytowej w W. o ustalenie istnienia stosunku pracy, zapłatę wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, dodatku za pracę w porze nocnej oraz ustalenie pozorności umowy

zlecenia. W wyrokach sądów *meriti* przyjęto, że powód świadczył usługi w zakresie ochrony mienia na podstawie zawieranych umów zlecenia. Umowy te nie miały charakteru pracowniczego w rozumieniu art. 22 k.p. bowiem powód nie musiał wykonywać pracy osobiście, nie świadczył pracy w sposób podporządkowany, a za nienależyte wykonanie zadań przewidziana była kara umowna oraz za odstąpienie od umowy odszkodowanie.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył skargą kasacyjną powód zarzucając naruszenie prawa materialnego – art. 22 § 1¹ k.p. poprzez jego niezastosowanie oraz naruszenie przepisów postępowania mających wpływ na wynik sprawy - art. 233 k.p.c. poprzez zastosowanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz potrzebą wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie. Istotne zagadnienie prawne zdaniem skarżącego sprowadza się do odpowiedzi na następujące pytania:

1) na ile możliwe i czy w ogóle jest zastosowanie umowy zlecenia w przypadku wykonywania przez zleceniobiorcę czynności faktycznych, a nie prawnych, jak również czy i jaki wpływ na ustalenie łączącego strony stosunku prawnego ma ustawa na podstawie, której usługa jest faktycznie wykonywana (bądź świadczona praca);

2) czy działania pozwanych w ramach konsorcjum należącego do jednej grupy kapitałowej oraz zawierania przez spółki należące do tego konsorcjum umów z tą samą osobą na wykonanie pracy tego samego rodzaju, w tym samym miejscu i czasie, możliwe są w kontekście upozorowania zbiegu ogólnych tytułów ubezpieczeń społecznych poprzez wyeliminowanie z art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (obecnie jednolity tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.);

3) czy ocena charakteru pracy powoda nie tylko z punktu widzenia spełnienia przesłanek wynikających z art. 22 § 1 k.p., lecz również ze względów wynikających z obchodzenia przepisów o ubezpieczeniu społecznym, stanowi samoistną przesłankę wpływającą na rodzaj zawartej umowy oraz w kontekście funkcji ochronnej przewidzianej w art. 22 § 1¹ k.p.

Skarżący wskazał, że stanowisko Sądu Najwyższego dające odpowiedź na powyższe pytania doprowadzi do ujednolicenia praktyki przez firmy ochroniarskie oraz da Państwowej Inspekcji Pracy instrument do podejmowania działań na rzecz zatrudniania pracowników ochrony mienia na podstawie umowy o pracę.

Pozwany I. Spółka z o.o. Spółka Komandytowa w W. w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W rozpoznawanej sprawie żadna z tych okoliczności nie zachodzi. Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie – wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Z przedstawionego przez wnoszącego skargę istotnego zagadnienia prawnego musi jednak wynikać, jaki jest konkretny problem prawny, na czym polegają istotne wątpliwości (na przykład

interpretacyjne). Sformułowane zagadnienie winno odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147; z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 170/07, LEX nr 864002 z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883; z dnia 20 marca 2014 r., IV CSK 577/13, LEX nr 1566731; z dnia 30 kwietnia 2015 r., V CSK 598/14, LEX nr 1678102).

Podsumowując powyższe stwierdzić należy, że skarżący nie sformułował zagadnienia prawnego w sposób przedstawiony powyżej, a sformułowane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej pytania odnoszą się przede wszystkim do przepisów prawnych, które nie zostały powołane w podstawach skargi kasacyjnej, ponieważ nawiązują do przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (jednolity tekst: Dz.U. z 2014 r., poz. 1099).

Z kolei odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane; z dnia 23 kwietnia 2015 r., I CSK 691/14, LEX nr 1678062). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego

orzeczenia, ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5 oraz z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 592/14, LEX nr 1678067).

Wbrew wywodom skarżącego przepis art. 22 § 1¹ k.p. oraz art. 22 § 1² k.p. nie budzi wątpliwości interpretacyjnych, a skarżący poza ogólnikowym stwierdzeniem, że stosowanie tych przepisów rodzi wiele rozbieżności w orzecznictwie nie wskazał ani jednego orzeczenia, które stanowiłoby o niejednolitej wykładni i uzasadniałoby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Nie jest zaś rolą Sądu Najwyższego domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 491340).

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego stosownie do art. 98 k.p.c. oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.).